ئەدەبی کوردی.. پەڕینەوە لە سنووری لۆکاڵی

د. کاوە شێروانی
(زانکۆی سەلاحەدین - کۆلێژی زمان)

زۆرێک لە خوێنەرانی کورد لە ڕێگەی خوێندنەوەی بەرهەمی نووسەر و ئەدیبانی بیانییەوە چەندین کولتوور و نەتەوەیان ناسیوە، ئەمڕۆ کاتی ئەوە هاتووە هاوکێشەکە پێچەوانەوە بکرێتەوە و لە ڕێگەی ئەدەبی کوردییەوە نەتەوە و کولتووری کوردی بە گەلان و نەتەوەکانی جیهان بناسێنرێت، زەمینەی ئەمە لەبارە، بەڵام پلانی ستراتیژی و کارکردنی دەوێ.

کورد کۆمەڵێک نووسەر و ئەدیبی وای هەیە کە نووسینەکانیان ڕەگەزی جیهانییان تێدایە و ئەگەر هۆکارەکانی پێوەندیکردن هەبێت و لە گرێی خۆ بە کەمزانین ڕزگارمان ببێت، دەکرێت ئەم نووسینانە بە جیهان بناسرێن و پێشم وایە خوێنەریان دەبێت. سەرەکیترین هۆکاری پێوەندیکردنیش بۆ ئەم مەبەستە زمانە.

ئەمڕۆ لە هەرێمی کوردستانەکەی خۆمان ژمارەیەکی باش زمانزان و وەرگێڕ و قوتابیانی خوێندنی باڵا و مامۆستای زانکۆ هەن کە زمانانی بیانی دەزانن و پێیان دەنووسن و توێژینەوەشی لەسەر دەکەن. لە پرۆسەی تواناسازیدا لە ڕێگەی وەزارەتی خوێندنی باڵاوە هەزاران قوتابی کورد ئێستا لە بواری زانستەکانی مرۆڤایەتیدا، لە دەرەوەی وڵات خەریکی ماستەر و دکتۆران.

دەکرێت قوتابیانی خوێندنی باڵا، بەتایبەتی ئەوانەی خەریکی توێژینەوەن لە بواری زمان و ئەدەب، لە جیاتی ئەوەی تێزەکانیان لەبواری زمان و ئەدەبی بیانی بنووسن، لە بواری زمان و ئەدەبی کوردی بە دەستەوەی بدەن، بەمەش لە لایەکەوە سوود بە نووسەر و ئەدیبانی کورد دەگەیەنن و هانیان دەدەن داهێنانی گەورەتر و جیهانیانە بخوڵقێنن و بە جیهانیان بناسێنن و بزووتنەوەیەکی ئەدەبیش بێننە کایەوە، چونکە ئەدیبانی کورد گرفتی ئەوەیان هەیە بەرهەمەکانیان کەمتر بەسەردەکرێنەوە و کەمتر توێژینەوەیان لەبارەوە دەکرێت، لەلایەکی تریشەوە بەم کارە کولتوور و زمان و ئەدەبی کوردی بەجیهان دەناسێنن.

جگە لە ناوەندەکانی زانکۆ و خوێندنی باڵا، لە هەرێمی کوردستان دەزگاگەلێکی زۆری ڕاگەیاندن و چاپ و بڵاوکردنەوە هەن کە هەندێکیان پارەیەکی زۆریش خەرج دەکەن، ئەگەر ئەم دەزگایانە پلانی ستراتیژییان هەبێت، دەکرێت دەست بە کاری وەرگێڕانی پێچەوانە بکەن و بەرهەمی ئەدیبانی کورد لە کوردییەوە وەربگێڕن بۆ زمانانی بیانی، بەمەش ئەدەب و زمان و کولتووری کوردی بە جیهان دەناسێنن و ئەدیبانیشمان لە سنوورەکانی لۆکاڵییەوە دەپەڕنەوە بۆ یونیڤێرساڵی.